

Narrativ från ERIA-workshop 11:e april 2019

Den 11:e april samlades en bredd av experter och intressenter av innovation inom skydd och undsättning i Stockholm. Behoven av innovation diskuterades, liksom arbetet med innovation och att förstå drivkrafter som bygger upp innovationsbehoven.

Samma uppdrag, nya utmaningar – innovation inom skydd och undsättning

Förnyelse och förtätning av våra städer i Sverige är exempel på samhällsförändringar som skapar nya utmaningar för räddningstjänsten. Praktikerns behov driver efterfrågan på innovation, såväl nya produkter och teknik som anpassas efter olika (fysiska) behov, eller nya arbetssätt för att möta samhällsförändringar. De illustrerar i sin tur en bredare utmaning som området skydd och undsättning ställs inför. Dagens räddningstjänster har inte den innovationskraft som behövs för att hänga med. Vad bör göras?

Innovationssatsningar och dess system behöver ses över för att skapa de förutsättningar som krävs inom blåljusområdet. Flertalet behov kommer ur den operativa verksamheten. Vägen till innovation förutsätter en attitydförändring.

För att lyckas var det tre områden som kom att genomsyra de diskussioner som fördes under workshopen:

1. Resurser till innovation, kunskapsdelning och samverkan

Tid till innovationsarbete behövs för att möta de behov som kommer till ytan. Den kunskap som redan finns ute bland organisationerna behöver också tas till vara bättre. Idag uppfinns hjulet flera gånger eftersom kunskap och erfarenhet kring behov och lösningar inte sprids mellan organisationer: ett bra system för kunskapsdelning saknas.

Begreppet innovation kan behöva avdramatiseras för att möta de framväxande behoven, eftersom det uppfattas som någonting alltför omfattande och resurskrävande. Benämnen behoven i praktiska termer och fokusera på att lösa dem. Det finns också skäl att inte bara fokusera på innovationer utan även arbeta mer med flertalet småjusteringar och förbättringsarbeten som tillsammans kan möta behov av nya lösningar.

Ett varningens finger lyfts också mot innovation för innoverandets skull. En viktig insikt är att operativ personal behöver stöd i det innovativa arbetet. Annars finns en risk att man går på lösningar innan själva problemen, vilket i sig kan vara resurskrävande.

2. Tydlig problemformulering för ett välorganiserat samarbete

Flera olika aktörer är involverade i de innovationsprojekt som diskuterades under workshopen. Detta för att säkerställa nödvändig kompetens och erfarenhet samt att fånga olika perspektiv. Samarbete över organisationsgränser ställer dock krav på en fungerande koordinering och stöd för att driva ett projekt framåt.

Först behövs förarbete som mynnar ut i en tydlig problemformulering. Detta är en förutsättning för att koordinera och driva innovation med rätt kompetenser. Förarbetet är dock tidskrävande. Även om det finns en förändringsvilja och innovationsmöjligheter är det svårt att få loss personal internt för att arbeta med innovationssatsningar.

Innovation behöver bli uttalat i uppdraget annars kvarstår otydlig rollfördelning bland aktörerna. Det påpekades även under mötet att mer omfattande problemformuleringar kan brytas ner i tydliga delproblemformuleringar om innovationssatsningar blir allt för stora och upplevs som svåra att ro i land. Ett tydligt ägarskap av innovationssatsningen är viktigt liksom ett tryck utifrån; att andra aktörer vill se ett resultat. När dessa komponenter saknas riskerar innovationssatsningen att förtvina.

3. Nya sätt att organisera byråkrati för innovation

Innovationssatsningar med flera aktörer och kompetenser innebär komplexa relationer. Ibland gäller starka hierarkier och ibland gäller utvecklingsnoder, för att driva utvecklingen framåt. Byråkratiska beslutsvägar ersätts med nätverk och noder. Genom att skapa flera kontaktytor kan tröghet i kommunikation och aktiviteter minimeras oavsett organisation. Det kan dock skapa otydlighet i roller och frustration.

Genom att kartlägga roller och funktioner går det att öka förståelsen kring var trögheter och osäkerheter finns i innovationssystemet och därmed vilka relationer som fungerar mer eller mindre bra. Att tänka igenom och kartlägga de olika aktörerna, aktiviteterna, och rollerna skapar möjligheter att påverka innovationssystemet. Så länge man håller sig till lagutrymmet går det bra, men ramverket behöver testas för att driva innovation genom externa nätverk.

Att pröva gränserna ger nya insikter för hur en innovationssatsning ska organiseras, vilka kompetenser som behövs och hur dessa bäst svarar mot innovationssatsningens problemformulering. Detta är särskilt viktigt när framtidens metoder, processer och teknik ska testas och utvärderas, i samverkan mellan olika aktörer, för att stärka samhällsskydd och beredskap.

Sammanställt av våra facilitatorer Sara, Joakim och Mattias

Frågor? Kontakta projektledare Tanja.Stahle@msb.se eller Johan.Berglund@msb.se

www.msb.se/eria

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap